

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MACIEJ SZPUNAR IŠVADA,
pateikta 2022 m. gegužės 5 d.¹

Byla C-57/21

**RegioJet a.s.,
dalyvaujant
České dráhy a.s.,
Česká republika, Ministerstvo dopravy**

(*Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Antikonkurenciniai veiksmai – Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi – Pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo – Prašymas atskleisti įrodymus ieškiniu dėl žalos atlyginimo tikslais – Europos Komisijoje vykstanti procedūra – Su šiuo ieškiniu susijusios nacionalinės bylos nagrinėjimo sustabdymas“

I. Įžanga

1. Pripažindamas, kad egzistuoja tam tikra asimetrija, kiek tai susiję su informacijos atskleidimu vykstant procedūroms dėl konkurencijos teisės įgyvendinimo privačioje srityje, Sąjungos teisės aktų leidėjas, priėmęs Direktyvą 2014/104/ES², suderino taisykles dėl įrodymų, kurių prašoma ieškinių dėl žalos atlyginimo tikslais, atskleidimo.

2. Šios direktyvos 5 straipsnyje nustatytos taisyklės, kurios kartu reglamentuoja bendrą tvarką šioje srityje. Papildant šią nuostatą, minėtos direktyvos 6 straipsnyje įtvirtintos specialios taisyklės, susijusios su įrodymų, esančių už konkurencijos taisyklių įgyvendinimą viešojoje srityje atsakingų institucijų dokumentuose, atskleidimu.

3. Dėl Direktyvos 2014/104 5 straipsnyje nustatytų taisyklių išaiškinimo jau buvo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą³, tačiau Teisingumo Teismo pirmą kartą prašoma priimti sprendimą dėl šios direktyvos 6 straipsnyje įtvirtintų taisyklių išaiškinimo.

¹ Originalo kalba: prancūzų.

² 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo (OL L 349, 2014, p. 1).

³ Žr. mano išvadą byloje *PACCAR* (C-163/21, ECLI:EU:C:2022:286).

4. Iš tiesų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prejudiciniai klausimai patenka į platesnį kontekstą, nagrinėjant bylą, susijusią su ieškiniu dėl tariamos žalos, kurią *RegioJet* patyrė dėl bendrovės *České dráhy a.s.* veiksmų, darančių poveikį geležinkelių rinkai ir prieštaraujančių konkurencijos taisyklėms, atlyginimo. Šiame kontekste, nors pirmasis prejudicinis klausimas pateiktas dėl Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 1 dalies išaiškinimo, jis iš esmės susijęs su konkurencijos teisės įgyvendinimo privačioje srityje ir šios teisės įgyvendinimo viešojoje srityje sąveikos problema. Dėl kitų keturių prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo klausimų pažymėtina, kad jie susiję konkrečiai su šios direktyvos 6 straipsniu.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

5. Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 1 ir 8 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad Sąjungoje nagrinėjant bylą, susijusią su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, ieškovo, kuris pateikė pagrįstą paaiškinimą, kuriame nurodomi pagrįstai turimi faktai ir įrodymai, pakankami jo reikalavimo atlyginti žalą patikimumui pagrįsti, prašymu nacionaliniai teismai galėtų nurodyti atsakovui arba trečiajam šaliai atskleisti jų turimus svarbius įrodymus, laikantis šiame skyriuje nustatytų sąlygų. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaliniai teismai, atsakovo prašymu, galėtų nurodyti ieškovui arba trečiajam šaliai atskleisti svarbius įrodymus.

<...>

8. Nedarant poveikio 4 bei 7 dalims ir 6 straipsniui, šiuo straipsniu valstybėms narėms netrukdoma toliau taikyti ar nustatyti naujas taisykles, pagal kurias būtų atskleidžiama daugiau įrodymų.“

6. Šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalies a punkte ir 9 dalyje nustatyta:

„5. Toliau nurodytų kategorijų įrodymus nacionaliniai teismai gali nurodyti atskleisti tik po to, kai konkurencijos institucija priimdama sprendimą arba kitais būdais baigia nagrinėti bylą:

a) informaciją, kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai;

<...>

9. Įrodymus, kurie yra konkurencijos institucijos byloje ir kurie nepriklauso nė vienai iš šiame straipsnyje išvardytų kategorijų, gali bet kuriuo metu būti nurodyta atskleisti nagrinėjant ieškinį dėl žalos atlyginimo, nedarant poveikio šiam straipsniui.“

B. Čekijos teisė

1. *Zákon č. 143/2001*

7. Pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikytinos redakcijos 2001 m. balandžio 4 d. *Zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže* (Konkurencijos apsaugos įstatymas; toliau – Įstatymas Nr. 143/2001) 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad šiuo įstatymu „organizuojama konkurencijos apsauga prekių ir paslaugų rinkoje <...> nuo bet kokių veiksmų, kurie trukdo konkurencijai, ją riboja, iškraipo ar kelia jai grėsmę“.

8. Įstatymo Nr. 143/2001 21ca straipsnio 2 dalyje iš esmės nustatyta, kad dokumentai ir informacija, parengti ir pateikti vykstant administracinei procedūrai nacionalinėje konkurencijos institucijoje, viešosios valdžios institucijoms gali būti atskleisti tik baigus tyrimą arba po to, kai nacionalinė konkurencijos institucija priima galutinį sprendimą dėl administracinės bylos užbaigimo.

2. *Zákon č. 262/2017*

9. 2017 m. liepos 20 d. *Zákon č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže* (Įstatymas Nr. 262/2017 dėl žalos atlyginimo konkurencijos srityje) į Čekijos teisės sistemą perkelta Direktyva 2014/104.

10. Šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies c punkte nustatyta, kad konfidencialia informacija, saugoma konfidencialumo pareigos, be kita ko, laikomi patvirtinamieji dokumentai ir informacija, kurie buvo pateikti specialiai administracinės bylos nagrinėjimo nacionalinėje konkurencijos institucijoje tikslais.

11. Minėto įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad pareiga atskleisti konfidencialią informaciją, nurodytą šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalies c punkte, gali kilti ne anksčiau kaip po to, kai įsiteisėja konkurencijos institucijos sprendimas dėl administracinės bylos užbaigimo.

12. To paties įstatymo 16 straipsnio 1 dalies c punkte iš esmės nustatyta, kad tuo atveju, kai prašoma leisti susipažinti su nacionalinės konkurencijos institucijos byloje esančiais dokumentais, kuriuose yra konfidencialios informacijos, kolegijos pirmininkas patikrina, ar jų atskleidimas nepakenks veiksmingam konkurencijos teisės nuostatų taikymui. Pagal šio 16 straipsnio 3 dalį dokumentai, kuriuose yra konfidencialios informacijos, gali būti atskleisti tik baigus tyrimą arba po to, kai nacionalinė konkurencijos institucija priima galutinį sprendimą dėl administracinės bylos užbaigimo.

III. Faktinės aplinkybės ir pagrindinė byla

13. 2012 m. sausio 25 d. *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže* (Konkurencijos apsaugos tarnyba, toliau – Čekijos konkurencijos institucija) savo iniciatyva pradėjo administracinę procedūrą dėl galimo *České dráhy* piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi.

14. 2015 m. lapkričio 25 d.⁴ *RegioJet* pareiškė ieškinį dėl žalos atlyginimo *Městský soud v Praze* (Prahos miesto teismas, Čekijos Respublika), prašydama atlyginti žalą, patirtą dėl tariamų *České dráhy* veiksmų, prieštaraujančių konkurencijos taisyklėms.

15. 2016 m. lapkričio 10 d. Europos Komisija nusprendė pradėti procedūrą pagal Reglamento (EB) Nr. 773/2004⁵ 2 straipsnio 1 dalį byloje AT.40156 – *Czech Rail*.

16. 2016 m. lapkričio 14 d. Čekijos konkurencijos institucija sustabdė administracinę procedūrą, manydama, kad Komisijos procedūra materialiniu požiūriu buvo susijusi su tais pačiais veiksmiais, kurie buvo nagrinėjami administracinėje byloje.

17. 2017 m. spalio 11 d. *RegioJet*, remdamasi 2017 m. liepos 20 d. Įstatymo Nr. 262/2017 10 ir paskesniais straipsniais bei 18 straipsniu, nacionaliniame teisme pateikė prašymą dėl dokumentų atskleidimo ieškinio dėl žalos atlyginimo tikslais. Šiuo prašymu buvo siekiama, kad, be kita ko, būtų atskleisti dokumentai, kuriuos, kaip manė *RegioJet*, turėjo *České dráhy*, t. y. visų pirma išsamius sąrašus ir ataskaitas, susijusias su viešuoju geležinkelių transportu ir su šios bendrovės komercinio segmento apskaita.

18. Remdamasi Įstatymo Nr. 143/2001 21ca straipsnio 2 dalimi Čekijos konkurencijos institucija nurodė, kad prašomų dokumentų, kuriuos ji turėjo per administracinę procedūrą, negalima atskleisti iki galutinio atitinkamos administracinės bylos nagrinėjimo iš esmės užbaigimo. Be to, ji nurodė, kad kiti prašomi dokumentai priskirtini prie dokumentų, sudarančių nuoseklų dokumentų rinkinį, kategorijos, ir atsisakė juos atskleisti, nes tai galėtų sumažinti persekiojimo už konkurencijos teisės pažeidimus politikos veiksmingumą.

19. Atsakydama į teismo, kuriam buvo pateiktas prašymas dėl įrodymų atskleidimo, klausimą, 2018 m. vasario 26 d. rašte Komisija pabrėžė, jog priimdama sprendimą dėl įrodymų atskleidimo teisėjas, siekdamas apsaugoti visų proceso šalių ir trečiųjų šalių teisėtus interesus, visų pirma turėtų taikyti proporcingumo principą ir imtis priemonių tokiai informacijai apsaugoti. Ji rekomendavo sustabdyti bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nagrinėjimą iš esmės.

20. 2018 m. kovo 14 d. nutartimi pirmosios instancijos teismas nurodė *České dráhy* atskleisti, pridėdant juos prie bylos, dokumentų rinkinį, kuriame, pirma, buvo informacija, šios bendrovės specialiai parengta bylos nagrinėjimo Čekijos konkurencijos institucijoje tikslais, ir, antra, informacija, kuri turėjo būti privalomai parengta ir saugoma nepriklausomai nuo šios procedūros, pavyzdžiui, traukinių linijų apžvalgos, ketvirtinės viešojo geležinkelių transporto apžvalgos, taip pat *České dráhy* eksploatuojamų linijų sąrašas. Tačiau šis teismas atmetė *RegioJet* prašymus atskleisti, pirma, *České dráhy* komercinio veiklos segmento apskaitą, įskaitant jungiamuosius kodus pagal liniją ir traukinio tipą, ir, antra, *České dráhy* valdybos susirinkimų, bent 2011 m. rugsėjo ir spalio mėn., protokolus.

21. 2018 m. gruodžio 19 d. pirmosios instancijos teismas nusprendė sustabdyti bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nagrinėjimą iš esmės, kol bus baigta 2016 m. lapkričio 10 d. Komisijos pradėta procedūra dėl *České dráhy* antikonkurencinių veiksmų. Iš esmės pagal 2017 m. liepos 20 d. Įstatymo Nr. 262/2017 27 straipsnio 1 dalį nagrinėdamas su ieškiniu dėl žalos atlyginimo susijusią bylą teismas yra saistomas kito teismo, Čekijos konkurencijos institucijos ir Komisijos sprendimo dėl konkurencijos apribojimo buvimo ir šio apribojimo kaltininko

⁴ Ši informacija išplaukia iš suinteresuotųjų šalių pastabų.

⁵ 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamentas dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101 ir 102] straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81).

tapatybės. Be to, pagal nacionalines procesines nuostatas teismas taip pat įpareigojamas sustabdyti civilinę bylą dėl žalos atlyginimo, nes klausimas, nuo kurio priklauso teismo sprendimas, sprendžiamas kitoje byloje, o teismas nėra įgaliotas priimti sprendimą toje byloje.

22. 2019 m. lapkričio 29 d. nutartimi *Vrchní soud v Praze* (Prahos aukštesnysis teismas, Čekijos Respublika), kaip apeliacinės instancijos teismas, paliko galioti 2018 m. kovo 14 d. nutartį ir, siekdamas užtikrinti atskleistų įrodymų apsaugą, patvirtino priemones, kurias sudaro šių įrodymų sekvestravimas ir atskleidimas tik šalims, jų atstovams bei ekspertams, kiekvienu atveju remiantis motyvuotu rašytiniu prašymu ir gavus išankstinį teisėjo, nagrinėjančio bylą pagal darbo pasidalijimo principą, patvirtinimą.

23. *České dráhy* dėl šios nutarties padavė kasacinį skundą *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

IV. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą ir procesas Teisingumo Teisme

24. Šiomis aplinkybėmis *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas) 2020 m. gruodžio 16 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2021 m. vasario 1 d., nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar tokie veiksmai, kai teismas nusprendžia nurodyti atskleisti įrodymus, nors tuo pačiu metu Komisija vykdo sprendimo priėmimo pagal [Reglamento (EB) Nr. 1/2003]⁶¹ III skyriaus nuostatas procedūrą, ir dėl to teismas sustabdo bylą dėl žalos, patirtos dėl konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atitinka [Direktyvos 2014/104] 5 straipsnio 1 dalies aiškinimą?
2. Ar [Direktyvos 2014/104] 6 straipsnio 5 dalies a punkto ir 9 dalies aiškinimas draudžia nacionalinės teisės nuostatą, kuri riboja visos informacijos, pateiktos byloje [Čekijos] konkurencijos institucijos reikalavimu, atskleidimą, taip pat tada, kai tai susiję su informacija, kurią proceso šalis privalo rengti ir saugoti (arba rengia ir saugo) pagal kitas teisės nuostatas, neatsižvelgiant į bylą dėl konkurencijos teisės pažeidimo?
3. Ar bylos nagrinėjimo baigimu „kitais būdais“, kaip tai suprantama pagal [Direktyvos 2014/104] 6 straipsnio 5 dalį, taip pat gali būti laikoma situacija, kai nacionalinė konkurencijos institucija bylos nagrinėjimą sustabdo vos tik Komisijai inicijavus sprendimo priėmimo pagal [Reglamento Nr. 1/2003] III skyriaus nuostatas procedūrą?
4. Ar atsižvelgiant į [Direktyvos 2014/104] paskirtį ir tikslus nacionalinio teismo veiksmai, kai nacionalinę teisės nuostatą, perkeliančią [šios] direktyvos 6 straipsnio 7 dalį, pagal analogiją jis taiko tokioms informacijos kategorijoms, kaip antai informacijai, nurodytai [minėtos] direktyvos 6 straipsnio 5 dalyje, t. y. teismas nusprendžia dėl įrodymų atskleidimo, tačiau su sąlyga, kad klausimą, ar įrodymai apima informaciją, kurią fizinis arba juridinis asmuo parengė specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjimui bylai (kaip tai suprantama pagal [tos pačios] direktyvos 6 straipsnio 5 dalį), teismas spręs tik po to, kai šie įrodymai bus jam atskleisti, neprieštarauja [Direktyvos 2014/104] 5 straipsnio 1 daliai, siejamai su 6 straipsnio 5 dalimi?

⁶¹ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205).

5. Jeigu atsakymas į pirmesnę klausimą būtų teigiamas, ar [Direktyvos 2014/104] 5 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad teismo taikomos veiksmingos konfidencialios informacijos apsaugos priemonės gali lemti ieškovo arba kitų proceso šalių ir jų atstovų galimybės susipažinti su atskleistais įrodymais panaikinimą, kol teismas galutinai nuspręs, ar atskleisti įrodymai arba kai kurie iš jų patenka į įrodymų kategoriją pagal šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalies a punktą?“

25. Rašytines pastabas pateikė pagrindinės bylos šalys, Graikijos ir Italijos vyriausybės bei Komisija. 2022 m. vasario 3 d. vykusiam posėdyje dalyvavo *České dráhy* ir Komisijos atstovai.

V. Analizė

26. Tam, kad būtų galima naudingai atsakyti į prejudicinius klausimus (C skirsnis), pirma, reikia išnagrinėti, ar jie yra priimtini atsižvelgiant į nuostatų, kurias prašo išaiškinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *ratione temporis* taikymo sritį (A skirsnis), ir, antra, pateikti kelias pastabas dėl konkurencijos institucijos byloje esančių įrodymų atskleidimo tvarkos (B skirsnis).

A. Dėl Direktyvos 2014/104 taikymo *ratione temporis*

27. Nors Direktyvos 2014/104 tekste neišskiriamos esminės ir procesinės nuostatos⁷, Teisingumo Teismas jau yra nurodęs, kad šioje direktyvoje yra speciali nuostata, t. y. jos 22 straipsnis, kuri aiškiai nustato šios direktyvos *procesinių ir esminių nuostatų* taikymo laiko atžvilgiu sąlygas⁸.

28. Šių dviejų kategorijų nuostatų taikymo laiko atžvilgiu sąlygos skiriasi. Taigi, kad būtų galima priimti sprendimą dėl Direktyvos 2014/104 taikymo pagrindinėje byloje, reikia nustatyti, ar jos 5 ir 6 straipsniai yra procesinės, ar esminės nuostatos.

29. Trumpai tariant, esminės teisės normos nustato asmenų, susijusių su konkurencijos teisės pažeidimu, atsakomybės buvimą ir mastą, o procesinės teisės normos reglamentuoja procedūros eigą. Pastarosios nepraranda savo procesinio pobūdžio dėl to, kad jų taikymas byloje, susijusioje su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, gali turėti įtakos šios atsakomybės nustatymui baigus nagrinėti šią bylą⁹. Vadovaujantis šia logika, kaip jau nurodžiau savo išvadoje byloje *PACCAR*¹⁰, net jei Direktyvos 2014/104 5 ir 6 straipsniai, atrodo, suteikia subjektams tam tikrų teisių, vis dėlto šios teisės gali būti įgyvendinamos tik nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje ir iš esmės tai yra procesinės priemonės, šiam teismui leidžiančios nustatyti faktines aplinkybes, kuriomis remiasi bylos šalys. Taigi, nacionalinių nuostatų, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama tos direktyvos 5 ir 6 straipsniai, taikymo sąlygos nustatytos jos 22 straipsnio 2 dalyje.

⁷ Iš tiesų, nors kai kuriose Direktyvos 2014/104 22 straipsnio 1 dalies kalbinėse versijose nurodytos nacionalinės priemonės, „patvirtintos <...> tam, kad būtų laikomasi šios direktyvos esminių nuostatų“, šios direktyvos 22 straipsnio 2 dalyje minimos tik nacionalinės priemonės, „išskyrus tas, kurios nurodytos 1 dalyje“. Tačiau, kaip nurodžiau savo išvadoje byloje *PACCAR* (C-163/21, ECLI:EU:C:2022:286, 55 punktas), remiantis šių nacionalinių priemonių taikymo logika galima daryti išvadą, kad Direktyvos 2014/104 22 straipsnio 2 dalis yra susijusi su procesinėmis nuostatomis.

⁸ Žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Cogeco Communications* (C-637/17, EU:C:2019:263, 25 punktas).

⁹ Vadovaujantis šia logika, kiekviena procesinė taisyklė gali būti naudinga vienai proceso šaliai ir nepalanki kitai. Tai taip pat nereiškia, kad taisyklė praranda savo procesinį pobūdį.

¹⁰ Žr. mano išvadą byloje *PACCAR* (C-163/21, ECLI:EU:C:2022:286, 57 punktas).

30. Pagal Direktyvos 2014/104 22 straipsnio 2 dalį valstybės narės turi užtikrinti, kad jokia nacionalinė priemonė, patvirtinta pagal procesines šios direktyvos nuostatas, nebūtų taikoma ieškiniams dėl žalos atlyginimo, kurie nacionaliniuose teismuose pateikti iki 2014 m. gruodžio 26 d. Tačiau, *a contrario*, iš šios nuostatos matyti, kad perkeldamos šią direktyvą valstybės narės turėjo diskreciją nuspręsti, ar nacionalinės teisės normos, kuriomis perkeliama minėtos direktyvos procesinės nuostatos, bus taikomos ieškiniams dėl žalos atlyginimo, pareikštiems po 2014 m. gruodžio 26 d., bet iki tos pačios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę dienos, ar ieškiniams, pareikštiems vėliausiai iki šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos, t. y. iki 2016 m. gruodžio 27 d.¹¹.

31. Šiuo klausimu pažymiu, pirma, kad kasacinis skundas buvo paduotas dėl pirmosios ir antrosios instancijos teismų sprendimų, susijusių su prašymu atskleisti įrodymus, jį 2017 m. spalio 11 d. pateikė *RegioJet* pagal nacionalines nuostatas, kuriomis Direktyva 2014/104 perkelta į Čekijos teisės sistemą.

32. Antra, kaip matyti iš suinteresuotųjų šalių pastabų, ieškinys dėl žalos atlyginimo, dėl kurio buvo pateiktas prašymas atskleisti įrodymus, pareikštas 2015 m. lapkričio 25 d., t. y. prieš perkeliant Direktyvą 2014/104. Tačiau iš 2017 m. liepos 20 d. Įstatymo Nr. 262/2017 išplaukia, kad Čekijos teisės aktų leidėjas nusprendė, jog nacionalinės nuostatos, kuriomis perkeliama šios direktyvos procesinės nuostatos, tiesiogiai ir besąlygiškai taikomos ir ieškiniams, pareikštiems iki šios perkėlimo datos¹².

33. Taigi reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2014/104 5 ir 6 straipsniai yra reikšmingi pagrindinei bylai.

34. Šios išvados nepaneigia aplinkybė, kad nagrinėjamas ieškinys dėl žalos atlyginimo, atrodo, yra pareikštas dėl veiksmų, atliktų iki Direktyvos 2014/104 priėmimo. Iš tiesų pagal šios direktyvos 22 straipsnio 1 dalį draudžiama taikyti atgaline data tik tas nacionalines nuostatas, kuriomis perkeliama esminės direktyvos nuostatos. Tačiau minėtos direktyvos 5 ir 6 straipsniai yra procesinio pobūdžio.

35. Minėtos išvados taip pat nepaneigia tai, kad įrodymai, kuriuos buvo prašoma atskleisti šioje byloje, yra Čekijos konkurencijos institucijos, pradėjusios savo procedūrą 2012 m. sausio 25 d., bylos medžiagoje. Iš tiesų, apibrėžiant procesinių nuostatų taikymo sritį *ratione temporis*, Direktyvos 2014/104 22 straipsnio 2 dalyje daroma nuoroda ne į datą, kai konkurencijos institucija, kurios interesai ginami pagal šios direktyvos 6 straipsnį, pradeda procedūrą, bet į ieškinio dėl žalos atlyginimo pareiškimo nacionaliniame teisme datą. Taigi, sutelkiant dėmesį į procesą nacionaliniame teisme, šioje nuostatoje apibrėžti šio teismo įgaliojimai, susiję su konkurencijos institucijos bylos medžiagoje esančių įrodymų atskleidimu.

36. Tad nėra jokio pagrindo manyti, kad Direktyvos 2014/104 5 ir 6 straipsnių aiškinimas akivaizdžiai nesusijęs su pagrindinės bylos faktinėmis aplinkybėmis ar dalyku. Darytina išvada, kad prejudiciniai klausimai dėl šių nuostatų išaiškinimo yra priimtini.

¹¹ Žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Cogeco Communications* (C-637/17, EU:C:2019:263, 28 punktą).

¹² Pagal šio įstatymo 36 straipsnį „Pereinamojo laikotarpio nuostatos“: „[b]ylos dėl konkurencijos ribojimu padarytos žalos atlyginimo, taip pat bylos dėl reikalavimų pagal šį įstatymą pareiškėjams, solidariai atsakingiems už žalą, pradėtos po 2014 m. gruodžio 25 d., užbaigiamos pagal šį įstatymą; iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos atliktų procesinių veiksmų teisinės pasekmės nesikeičia“.

B. Dėl konkurencijos institucijos byloje esančių įrodymų atskleidimo

37. Kaip priminiau šios išvados įžangoje, Direktyvos 2014/104 5 straipsnyje įtvirtintos bendro pobūdžio taisyklės dėl įrodymų atskleidimo, o šios direktyvos 6 straipsnyje ši tvarka papildyta taisyklėmis, kurios konkrečiai susijusios su konkurencijos institucijos bylos medžiagoje esančių įrodymų atskleidimu.

38. Pastarojoje nuostatoje išskiriamos kelios įrodymų kategorijos, be kita ko:

- pirma, dėl informacijos, kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai, dėl informacijos, kurią konkurencijos institucija parengė ir išsiuntė šalims nagrinėdama bylą, ir dėl atsiimtų susitarimo pareiškimų Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad nacionaliniai teismai gali nurodyti juos atskleisti *tik po to, kai konkurencijos institucija baigia nagrinėti bylą, priimdama sprendimą arba kitais būdais* (šis įrodymų sąrašas toliau vadinamas „pilkuoju sąrašu“),
- antra, dėl pareiškimų pagal baudų neskyrimo programą ir dėl susitarimo pareiškimų šios direktyvos 6 straipsnio 6 dalyje nustatyta, jog valstybės narės užtikrina, kad nacionaliniai teismai niekada negalėtų nurodyti juos atskleisti (šis įrodymų sąrašas toliau vadinamas „juodoju sąrašu“), ir
- trečia, dėl įrodymų, kurie yra konkurencijos institucijos byloje ir kurie nepriklauso nė vienai iš 6 straipsnyje išvardytų kategorijų, šio straipsnio 9 dalyje nustatyta, jog bet kuriuo metu gali būti nurodyta juos atskleisti nagrinėjant ieškinį dėl žalos atlyginimo, nedarant poveikio šiam straipsniui (šis įrodymų sąrašas toliau vadinamas „baltuoju sąrašu“).

39. Be to, kalbant apie šioms kategorijoms priklausančių įrodymų atskleidimą, Direktyvoje 2014/104 numatytas esamų interesų, t. y. nuo pažeidimo nukentėjusių subjektų, pažeidimą padariusių subjektų, trečiųjų asmenų ir viešųjų interesų, palyginimo mechanizmas, taikomas konkurencijos taisyklių įgyvendinimo metu, esant griežtai nacionalinių teismų kontrolei, ypač kiek tai susiję su prašomų įrodymų svarbumu ir su jų atskleidimu susijusių priemonių būtinumu bei proporcingumu¹³. Šiuo tikslu šios direktyvos 5 straipsnyje nustatyti šios kontrolės vykdymo kriterijai, kuriuos papildo jos 6 straipsnyje įtvirtinti kriterijai.

40. Atsižvelgiant būtent į šias pastabas reikia nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prejudicinius klausimus.

C. Dėl prejudicinių klausimų

1. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

41. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 1 dalį nacionaliniam teismui draudžiama nurodyti atskleisti įrodymus bylos, susijusios su ieškiniu dėl konkurencijos teisės pažeidimo padarytos žalos atlyginimo, tikslais, nes dėl šio pažeidimo vyksta procedūra Komisijoje, kurioje siekiama priimti sprendimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 III skyrių, ir dėl to buvo sustabdytas šios nacionalinės bylos nagrinėjimas.

¹³ Žr. mano išvadą byloje *PACCAR* (C-163/21, ECLI:EU:C:2022:286, 89 punktą).

42. Norint atsakyti į šį klausimą, pirma, reikia paaiškinti, kokio požiūrio laikomasi Sąjungos teisėje tuo atveju, kai nacionalinis teismas sustabdo jame vykstantį bylos nagrinėjimą, nes Komisija pradėjo procedūrą, susijusią su ieškiniu dėl žalos atlyginimo. Antra, reikia išnagrinėti, ar pagal Sąjungos teisę nacionaliniam teismui draudžiama dėl tokio sustabdymo nurodyti atskleisti įrodymus bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, tikslais¹⁴.

a) Dėl bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nagrinėjimo sustabdymo

43. Pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį Komisijai pradėjus procedūrą valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius, kiek tai susiję su tais pačiais pažeidimais. Tačiau pagal šio reglamento 16 straipsnio 1 dalį ieškinį dėl žalos atlyginimo nagrinėjantis nacionalinis teismas dėl to, kad Komisija pradėjo procedūrą, automatiškai nepraranda jurisdikcijos taikyti SESV 101 ir 102 straipsnius ir priimti sprendimą dėl šios institucijos nagrinėjamų pažeidimų. Be to, šis teismas neprivalo sustabdyti bylos nagrinėjimo.

44. Iš tiesų Reglamento Nr. 1/2003 16 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad „[n]acionalinių teismų priimami sprendimai dėl susitarimų, sprendimų ar veiklos pagal [SESV 101 ar 102] straipsnį, jau esančių Komisijos sprendimo objektu, negali prieštarauti Komisijos priimtam sprendimui. [Nesant tokio sprendimo], nacionaliniai teismai turi vengti priimti sprendimus, kurie prieštarautų sprendimui, Komisijos ketinamam priimti jos pradėtoje byloje. Todėl nacionalinis teismas gali įvertinti, ar reikia sustabdyti bylą“.

45. Direktyva 2014/104 taip pat neįpareigoja nacionalinių teismų sustabdyti jų vykdomo bylą nagrinėjimo. Iš šios direktyvos 6 straipsnio 5 ir 9 dalių teksto matyti, kad jis patvirtina aiškinimą, pagal kurį byla, susijusi su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, gali būti nagrinėjama toliau ir tuo atveju, kai vyksta procedūra konkurencijos institucijoje. Iš esmės, nors į pilkąjį sąrašą patenkantys įrodymai negali būti atskleisti, kol konkurencijos institucija nebaigė nagrinėti savo bylos (minėtos direktyvos 6 straipsnio 5 dalis), baltajam sąrašui priskirtinus įrodymus gali būti nurodyta atskleisti „bet kuriuo metu <...> nagrinėjant ieškinį dėl žalos atlyginimo“ (tos pačios direktyvos 6 straipsnio 9 dalis).

46. Taigi Sąjungos teisės požiūriu bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nagrinėjimo sustabdymas nėra privalomas dėl to, kad Komisija pradėjo procedūrą. Tiesa, šios teisės požiūriu, neatsižvelgiant į tai, ar nacionalinis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą, jis turi užtikrinti, be kita ko, kad nebūtų priimtas sprendimas, kuris prieštarautų Komisijos ketinamam priimti sprendimui. Tačiau, *a fortiori*, jei nepažeidžiami iš Sąjungos teisės kylantys apribojimai, kaip antai susiję su būtinybe užtikrinti šios teisės veiksmingumą, kaip numatyta Reglamento Nr. 1/2003 16 straipsnio 1 dalyje, arba su veiksmingumo ir lygiavertiškumo principais, tokio sustabdymo pasekmės priklauso nacionalinės teisės sričiai.

47. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad nagrinėjamoje byloje procesas, susijęs su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, buvo sustabdytas, nes tokia pareiga kyla iš nacionalinių procesinių teisės nuostatų. Tačiau Teisingumo Teismo neklausama, ar ši „pareiga“ yra suderinama su teisėmis, kuriomis asmenys, patyrę žalą dėl konkurencijos teisės pažeidimo, naudojami pagal Sąjungos teisę. Be to, Teisingumo Teismas neturi spręsti klausimo, ar nacionalinis teismas, laikydamasis iš Sąjungos teisės kylančių apribojimų, pagal savo nacionalines procesines teisės nuostatas gali imtis priemonių po to, kai

¹⁴ Primenu, kad šioje byloje atskleisti įrodymus buvo nurodyta 2018 m. kovo 14 d. nutartimi ir patvirtinta 2019 m. lapkričio 29 d. nutartimi. Tuo laikotarpiu, 2018 m. gruodžio 19 d., buvo sustabdytas bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nagrinėjimas.

sustabdė bylos nagrinėjimą. Nagrinėjamu atveju kyla tik klausimas, ar dėl tokio sustabdymo pagal Direktyvą 2014/104 nacionaliniam teismui draudžiama nurodyti atkleisti įrodymus pagal nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis perkeliama šios direktyvos 5 ir 6 straipsniai.

b) Dėl nurodymo atkleisti įrodymus

48. Kaip esu pažymėjęs kitame kontekste¹⁵, neatrodo, kad Direktyvoje 2014/104 būtų apibrėžta sąsaja, kuri procesiniu lygmeniu teoriškai turi egzistuoti tarp prašymo atkleisti įrodymus ir ieškinio dėl žalos atlyginimo (prašymas atkleisti įrodymus kaip priemonė byloje dėl esmės; prašymas, nagrinėjamas vykstant papildomam procesui ar net atskiram procesui). Tame pačiame kitame kontekste padariau išvadą, kad prašymas atkleisti įrodymus, suformuluotas prieš pareiškiant ieškinį dėl žalos atlyginimo, taip pat gali patekti į šios direktyvos 5 ir 6 straipsnių taikymo sritį¹⁶. *A fortiori*, pirma, bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nagrinėjimo sustabdymas nereiškia, kad įrodymų atskleidimo priemonės, patvirtintos šios bylos tikslais, nepatenka į minėtos direktyvos taikymo sritį. Kad ir kaip būtų, atrodo mažai įtikinama teigti, kad ji tampa vėl taikytina atnaujinus bylos nagrinėjimą. Antra, bent jau pagal tą pačią direktyvą bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nagrinėjimo sustabdymas automatiškai netrukdo nacionaliniam teismui nurodyti atkleisti įrodymus šios bylos tikslais.

49. Tas pats pasakytina ir tuo atveju, kai tokios bylos nagrinėjimas sustabdomas dėl to, kad Komisija pradėjo procedūrą, – šis sustabdymas pagal Sąjungos teisę nėra privalomas¹⁷. Iš tiesų, kaip matyti iš šios išvados 45 punkte pateiktų argumentų, nepažeidžiant specialių taisyklių dėl įrodymų, patenkančių į juodąjį ir pilkąjį sąrašus, pagal Direktyvą 2014/104 bent jau iš principo nedraudžiama nacionaliniam teismui nurodyti atkleisti konkurencijos institucijos bylos medžiagoje esančius įrodymus prieš šiai institucijai užbaigiant savo bylą.

50. Vis dėlto tai darydamas nacionalinis teismas turi laikytis visų reikalavimų, kylančių iš Direktyvos 2014/104, ir, be kita ko, apriboti įrodymų atskleidimą tik tuo, kas yra tinkama, proporcinga ir būtina. Kaip pabrėžta šios išvados 39 punkte, tie reikalavimai yra pagrindinis mechanizmas, numatyto siekiant užtikrinti, kad įgyvendindami konkurencijos taisykles nacionaliniai teismai pasvertų atitinkamus interesus, visų pirma viešojoje srityje, elementas.

51. Šiomis aplinkybėmis Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 4 dalies b punkte nurodyta, kad nacionaliniai teismai, nagrinėdami nurodymo atkleisti informaciją proporcingumą, taip pat atsižvelgia į tai, ar „dokumentus atkleisti prašanti šalis to prašo dėl nacionaliniame teisme nagrinėjamo ieškinio dėl žalos atlyginimo“. Darau išvadą, kad vykdydamas šį proporcingumo patikrinimą, kuris turi būti atliktas atidžiai, ypač kai kalbama apie konkurencijos institucijos byloje esančius įrodymus¹⁸, nacionalinis teismas taip pat turi atsižvelgti į tai, kad bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, nagrinėjimas buvo sustabdytas.

52. Teiginio, kad pagal Direktyvą 2014/104 nacionaliniam teismui iš principo nedraudžiama nurodyti atkleisti įrodymus bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, tikslais, kai ši byla buvo sustabdyta Komisijai pradėjus procedūrą, nepaneigia pareiga, pagal kurią „nacionalinių

¹⁵ Žr. mano išvadą byloje *PACCAR* (C-163/21, ECLI:EU:C:2022:286, 41 punktas).

¹⁶ Žr. mano išvadą byloje *PACCAR* (C-163/21, ECLI:EU:C:2022:286, 43 punktas).

¹⁷ Žr. šios išvados 46 punktą.

¹⁸ Pagal Direktyvos 2014/104 23 konstatuojamąją dalį „turėtų būti atidžiai įvertintas proporcingumo reikalavimas, kai dėl įrodymų atskleidimo gali būti pakenkta konkurencijos institucijos tyrimo strategijai, nes būtų atskleista, kokie dokumentai yra byloje, arba padarytas neigiamas poveikis įmonių ir konkurencijos institucijų bendradarbiavimui“.

teismų priimami sprendimai dėl susitarimų, sprendimų ar veiklos pagal [SESV 101 ar 102] straipsnį <...> negali prieštarauti <...> sprendimui, Komisijos ketinamam priimti jos pradėtoje byloje¹⁹.

53. Remiantis Komisijos pateiktu aiškinimu, Reglamento Nr. 1/2003 16 straipsnio 1 dalies taikymo sritis apima tik SESV 101 ar 102 straipsnių taikymą arba, kitaip tariant, tik nacionalinio teismo konstatuotą konkurencijos teisės pažeidimą. Nurodymas atskleisti įrodymus, kuris tėra procesinis sprendimas, nepatenka į šio reglamento 16 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

54. Nesiekdamas paneigti Komisijos pateikto aiškinimo ir jos padarytos išvados, esu linkęs rinktis išsamesnį aiškinimą. Iš tiesų tiek, pirma, ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas lojalus bendradarbiavimo principas, tiek, antra, veiksmingo ir vienodo Sąjungos konkurencijos teisės taikymo tikslas ir bendrasis teisinio saugumo principas, kurie taip pat atsispindi Reglamento Nr. 1/2003 16 straipsnio 1 dalyje²⁰, mano nuomone, reikalauja, kad nacionalinis teismas, priimdamas bet kokią sprendimą ar patvirtindamas bet kokią priemonę byloje, susijusioje su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, atsižvelgtų į Komisijoje vykstančią procedūrą, ypač kai toks sprendimas ar priemonė yra susiję, nors tik keliais aspektais, su konkurencijos teisės pažeidimo buvimo konstatavimu.

55. Šiuo klausimu pažymiu, jog tam, kad nacionalinis teismas nurodytų atskleisti įrodymus, kurių prašo tariamai nuo pažeidimo nukentėjęs asmuo, turi būti pagrįstas reikalavimo atlyginti žalą, kurio tikslais prašoma šio įrodymų atskleidimo, įtikinamumas²¹.

56. Siekis išvengti sprendimų kolizijos, išplaukiantis iš noro užtikrinti nuoseklų konkurencijos taisyklių taikymą ir bendrąjį teisinio saugumo principą, iš principo nenukenčia, jei nacionalinis teismas nurodo atskleisti įrodymus bylos, susijusios su ieškiniu dėl žalos atlyginimo, tikslais, kai šios bylos nagrinėjimas buvo sustabdytas dėl Komisijos pradėtos procedūros²².

57. Iš tiesų, iš Sprendimo *Gasorba ir kt.*²³ ir Sprendimo *Groupe Canal+ / Komisija*²⁴ matyti, kad, kai Komisija, pirma, „ketina priimti sprendimą, reikalaujantį, kad pažeidimas būtų nutrauktas“ ir, antra, priima sprendimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 9 straipsnio 1 dalį, kuriuo įsipareigojimai pripažįstami privalomais atitinkamoms įmonėms, nacionaliniai teismai negali dėl atitinkamo elgesio priimti „neigiamų“ sprendimų, kuriuose konstatuojamas SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimo nebuvimas. Nurodymas atskleisti įrodymus, kai manoma, jog reikalavimo atlyginti žalą, dėl kurio prašoma šio įrodymų atskleidimo, įtikinamumas buvo pagrįstas, negali būti prilygintas „neigiamam“ sprendimui, atsižvelgiant į tai, kad Komisija tęsia procedūrą ir siekia nustatyti, ar padarytas SESV 101 ir 102 straipsnių pažeidimas.

¹⁹ Ši pareiga kyla iš Reglamento Nr. 1/2003 16 straipsnio 1 dalies pirmo ir antro sakinio (žr. šios išvados 44 punktą).

²⁰ Pagal Reglamento Nr. 1/2003 22 konstatuojamosios dalies pirmą sakinį: „[s]iekiant užtikrinti teisinio tikrumo ir vienodo [Sąjungos] konkurencijos taisyklių taikymo lygiagrečių įgaliojimų sistemoje principų laikymąsi, būtina išvengti prieštaringų sprendimų“. Taip pat žr. 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *Masterfoods ir HB* (C-344/98, EU:C:2000:689, 51 punktą), kuris buvo kodifikuotas Reglamento Nr. 1/2003 16 straipsnio 1 dalies antru sakiniu (2020 m. gruodžio 9 d. Sprendimas *Groupe Canal+ / Komisija* (C-132/19 P, EU:C:2020:1007, 112 punktą) ir kuriame Teisingumo Teismas nurodo, kad siekiama „nuosekliai taikyti konkurencijos taisykles ir bendrąjį teisinio saugumo principą“.

²¹ Žr. Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 1 dalį.

²² Žr. 2017 m. lapkričio 23 d. Sprendimą *Gasorba ir kt.* (C-547/16, EU:C:2017:891, 29 punktą).

²³ 2017 m. lapkričio 23 d. sprendimas (C-547/16, EU:C:2017:891, 5 punktą).

²⁴ 2020 m. gruodžio 9 d. sprendimas C-132/19 P, EU:C:2020:1007, 113 punktą).

58. Be to, iš Sprendimo *Masterfoods ir HB*²⁵ matyti, jog tais atvejais, kai „siekdamas išvengti Komisijos sprendimui prieštaraujančio sprendimo priėmimo“ nacionalinis teismas sustabdo bylos nagrinėjimą dėl to, kad jo nagrinėjamos bylos baigtis priklauso nuo Komisijos sprendimo pagal SESV 101 ar 102 straipsnius galiojimo, kai šio sprendimo adresatas pareiškė ieškinį dėl panaikinimo, „[minėtas nacionalinis teismas privalo] apsvarstyti būtinybę taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kad būtų apsaugoti šalių interesai, kol jis priims galutinį sprendimą“. *A fortiori*, nesant Komisijos sprendimo, siekis išvengti sprendimų kolizijos negali sukliudyti nacionaliniam teismui, kuris sustabdo savo bylos nagrinėjimą dėl to, kad ši institucija pradėjo procedūrą, nuspręsti, jog reikalavimo atlyginti žalą įtikinamumas yra pagrįstas, ir nurodyti atskleisti įrodymus.

59. Taigi, kai nacionalinis teismas nusprendžia nurodyti atskleisti įrodymus su ieškiniu dėl žalos atlyginimo susijusios bylos tikslais, kai šios bylos nagrinėjimas buvo sustabdytas dėl Komisijos pradėtos procedūros, jis iš esmės nepriima sprendimo, kuris galėtų prieštarauti sprendimui, Komisijos ketinamam priimti jos pradėtoje byloje, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1/2003 16 straipsnio 1 dalį.

60. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmesniuose punktuose, Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nacionaliniam teismui nedraudžiama nurodyti atskleisti įrodymus nacionalinės bylos, susijusios su ieškiniu dėl konkurencijos teisės pažeidimu padarytos žalos atlyginimo, tikslais, net jei Komisijoje vyksta su šiuo pažeidimu susijusi procedūra, per kurią siekiama priimti sprendimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 III skyrių ir dėl kurios buvo sustabdytas šios nacionalinės bylos nagrinėjimas.

2. Dėl trečiojo prejudicinio klausimo

61. Trečiuoju klausimu, kurį tikslinga nagrinėti prieš antrąjį klausimą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar tai, kad nacionalinė konkurencijos institucija sustabdo bylos nagrinėjimą dėl to, kad Komisija pradėjo procedūrą pagal Reglamento Nr. 1/2003 III skyrių, gali būti laikoma šios bylos nagrinėjimo užbaigimu „priim[ant] sprendimą arba kitais būdais“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalį.

62. Primintina, kad pagal Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalį nacionaliniai teismai gali nurodyti atskleisti pilkajame sąrašė esančius įrodymus tik po to, kai konkurencijos institucija baigia nagrinėti bylą, priimdama sprendimą arba kitais būdais. Šios direktyvos 25 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad bylos nagrinėjimas baigiamas, pavyzdžiui, priimant sprendimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 5 straipsnį²⁶, „išskyrus sprendimus dėl laikinųjų priemonių“.

63. Pagal Reglamento Nr. 1/2003 5 straipsnio pirmą pastraipą nacionalinė konkurencijos institucija gali pareikalauti nutraukti pažeidimą, taikyti laikinąsias apsaugos priemones, priimti įsipareigojimus ir skirti vienkartines, periodines ar kitas nacionaliniuose įstatymuose numatytas nuobaudas. Pagal šio 5 straipsnio antrą pastraipą, jeigu valstybių narių konkurencijos institucijos, remdamosi turima informacija, mano, kad uždraudimui keliami reikalavimai netenkinami, jos gali nuspręsti, kad imtis veiksmų nėra pagrindo²⁷. Taigi, išskyrus laikinąsias priemones ir skirtingai

²⁵ 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimas *Masterfoods ir HB* (C-344/98, EU:C:2000:689, 57 ir 58 punktai)

²⁶ Nors šioje konstatuojamojoje dalyje taip pat minimas pagal Reglamento Nr. 1/2003 III skyrių priimtas sprendimas, šis skyrius susijęs tik su Komisijos sprendimais.

²⁷ Žr. 2011 m. gegužės 3 d. Sprendimą *Tele2 Polska* (C-375/09, EU:C:2011:270, 22 ir 23 punktai).

nuo jų, minėto reglamento 5 straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose yra nurodyti sprendimai, priimami tuomet, kai nacionalinė konkurencijos institucija mano, kad, atsižvelgiant į jai nagrinėjant bylą surinktą informaciją, galima ar net būtina priimti sprendimą dėl šios bylos ir ją užbaigti.

64. Atsižvelgiant į tai, atrodo, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kiek tai susiję su sprendimo užbaigti bylą priėmimu, akcentuoja Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalyje numatytą alternatyvą, t. y. bylos nagrinėjimo užbaigimą „kitais būdais“.

65. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad vienoje iš pradinio direktyvos pasiūlymo²⁸ nuostatų buvo numatyta, kad pilkajam sąrašui priskirtini įrodymai gali būti atskleisti „tik konkurencijos institucijai užbaigus nagrinėti bylą arba priėmus Reglamento Nr. 1/2003 5 straipsnyje ar Reglamento Nr. 1/2003 III skyriuje nurodytą sprendimą“²⁹.

66. Dėl šios nuostatos formuluotės buvo diskutuojama parengiamųjų darbų metu. Konkrečiai kalbant, iš Europos Parlamento teisėkūros rezoliucijos projekto³⁰ matyti, kad ši institucija siekė pakeisti šią formuluotę taip, kad ji bendriau atspindėtų mintį, jog pilkajam sąrašui priskirtinus įrodymus gali būti nurodyta atskleisti tik konkurencijos institucijai užbaigus nagrinėti bylą „bet kuriuo atveju“.

67. Galiausiai pradinio pasiūlymo nuostatos formuluotė buvo pakartota Direktyvos 2014/104 25 konstatuojamojoje dalyje, patikslinant, jog tai yra pavyzdys („baigia nagrinėti bylą, *pavyzdžiui*, priimdama sprendimą pagal [Reglamento Nr. 1/2003] 5 straipsnį arba III skyrių“)³¹.

68. Dar svarbiau tai, kad Europos Parlamento teisėkūros rezoliucijos projekte išdėstyta mintis, atrodo, įkvėpė Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies formuluotę („priimdama sprendimą arba kitais būdais baigia nagrinėti bylą“), iš tikrųjų nekeičiant pradinio Komisijos pasiūlymo prasmės („tik konkurencijos institucijai užbaigus nagrinėti bylą arba priėmus <...> nurodytą sprendimą“). Tai tiesiog buvo paaiškinimas, kad pagal Reglamento Nr. 1/2003 5 straipsnį priimtais sprendimais nacionalinė konkurencijos institucija taip pat „baigia“ nagrinėti bylą, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalį.

69. Taigi, kai Direktyvoje 2014/104 kalbama apie bylos nagrinėjimo užbaigimą „priim[ant] sprendimą arba kitais būdais“, tai reiškia priemones, kurios, kiek tai susiję su jų esme ir tikslu, patvirtinamos tuomet, kai nacionalinė konkurencijos institucija nusprendžia, kad, atsižvelgiant į nagrinėjant bylą surinktą informaciją, galima ar net būtina priimti sprendimą ir užbaigti („baigti narinėti“) bylą. Todėl tai, kad nacionalinė konkurencijos institucija sustabdė procedūrą, negali būti prilyginta tam, kad ši institucija baigia nagrinėti bylą „kitais būdais“.

70. Tas pats pasakytina ir apie nacionalinės konkurencijos institucijos bylos nagrinėjimo sustabdymą dėl to, kad Komisija pradėjo procedūrą.

²⁸ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės aktų nuostatų pažeidimo, atlyginimo (COM(2013) 404 *final*).

²⁹ Žr. šio pasiūlymo 6 straipsnį. Be to, minėto pasiūlymo 20 konstatuojamojoje dalyje buvo patikslinta, kad tokie įrodymai gali būti atskleisti tik po to, kai konkurencijos institucija nustato nacionalinių arba Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimą arba kitaip baigia nagrinėti bylą.

³⁰ Europos Parlamento teisėkūros rezoliucijos projektas, Dokumentas C7-0170/2013.

³¹ Kursyvu išskirta mano.

71. Iš tiesų reikia pažymėti, kaip tai daro Graikijos vyriausybė, kad pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį³², Komisijai pradėjus procedūrą, nacionalinės konkurencijos institucijos *visam laikui ir galutinai* nepraranda kompetencijos taikyti nacionalinę konkurencijos teisę. Komisijai užbaigus pradėtą procedūrą, jos vėl įgyja šią kompetenciją³³. Be to, pagal šio reglamento 16 straipsnio 2 dalį valstybių narių valstybių narių konkurencijos institucijos išsaugo įgaliojimus veikti tiek pagal Sąjungos, tiek pagal nacionalinę konkurencijos teisę, net jei pati Komisija jau yra priėmusi sprendimą, su sąlyga, kad jos nepriima sprendimų, prieštaraujančių Komisijos priimtam sprendimu³⁴.

72. Teleologinis Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies aiškinimas patvirtina šios išvados 69 punkte pasiūlytą aiškinimą.

73. Direktyvos 2014/104 25 konstatuojamosios dalies pirmame sakinyje nurodytas laikinos apsaugos, taikomos pilkajam sąrašui priskirtiniams įrodymams, pagrindimas: „bet kuriam atskleidimui turėtų būti taikoma išimtis, kai, jį suteikus, būtų nepagrįstai trukdoma konkurencijos institucijos vykdomam Sąjungos arba nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimo tyrimui“.

74. Šiuo klausimu pažymėtina, pirma, kad Komisijos procedūra, lėmusi Čekijos konkurencijos institucijos bylos nagrinėjimo sustabdymą, tebevyksta. Taigi, remiantis Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies logika, atskleidus Čekijos konkurencijos institucijos byloje esančius įrodymus gali būti pakenkta ir šios institucijos vykdomai procedūrai. Šios institucijos pradėta byla susijusi su tais pačiais pažeidimais, kuriuos nagrinėja Komisija. Antra, atsižvelgiant į tai, kad minėta institucija teoriškai gali vėl įgyti kompetenciją, jos suinteresuotumas išnagrinėti savo bylą vis dar yra svarbi priežastis suteikti laikiną apsaugą tos pačios institucijos byloje esantiems įrodymams.

75. Taigi Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad nacionalinės konkurencijos institucijos bylos nagrinėjimo sustabdymas dėl to, kad Komisija pradėjo procedūrą pagal Reglamento Nr. 1/2003 III skyrių, negali būti laikomas nacionalinės konkurencijos institucijos bylos nagrinėjimo užbaigimu, „priim[ant] sprendimą ar kitokiu būdu“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

3. Dėl antrojo prejudicinio klausimo

76. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 8 dalį, 6 straipsnio 5 dalies a punktą ir 9 dalį draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias, remiantis šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalimi, laikinai ribojamas visos informacijos, „pateiktos“ konkurencijos institucijos pradėtos bylos nagrinėjimo tikslais, o ne tik specialiai šiai bylai „parengtos“ informacijos, atskleidimas.

77. Iš tiesų, nors antrasis prejudicinis klausimas, kaip jis suformuluotas, atrodo susijęs tik su Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 ir 9 dalių išaiškinimu, šis teismas, remiantis jo prašymo priimti prejudicinį sprendimą tekstu, siekia išsiaiškinti, ar pagal tą direktyvą draudžiama priimti nacionalinės teisės nuostatas, išplečiančias informacijos, kuri negali būti atskleista vykstant bylos nagrinėjimui konkurencijos institucijoje, apimtį. Valstybių narių diskrecija, kiek tai susiję su

³² Žr. šios išvados 43 punktą.

³³ Žr. 2012 m. vasario 14 d. Sprendimą *Toshiba Corporation ir kt.* (C-17/10, EU:C:2012:72, 79 ir 80 punktai).

³⁴ Žr. 2012 m. vasario 14 d. Sprendimą *Toshiba Corporation ir kt.* (C-17/10, EU:C:2012:72, 84 ir 85 punktai).

minėtos direktyvos 5 ir 6 straipsnių perkėlimu, yra apribota tos pačios direktyvos 5 straipsnio 8 dalimi. Taigi man atrodo būtina reformuluoti antrąjį prejudicinį klausimą ir jį išplėsti įtraukiant šią nuostatą.

78. Be to, siekiant aiškumo pažymėtina, jog tiesa, kad antrojo klausimo formuluotėje nurodyta „informacija, kurią proceso šalis privalo rengti ir saugoti (arba rengia ir saugo) pagal kitas teisės nuostatas, neatsižvelgiant į bylą dėl konkurencijos teisės pažeidimo“. Vis dėlto iš šios formuluotės („taip pat tada, kai tai susiję su“), aiškinamos atsižvelgiant į šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą³⁵, matyti, kad ši nuoroda tėra šiame prejudiciniame klausime nurodytų įrodymų pavyzdys.

79. Prieš analizuojant taip reformuluotą antrąjį klausimą reikia išnagrinėti jo priimtinumą, nes jį ginčija *České dráhy*.

a) Dėl antrojo prejudicinio klausimo priimtimumo

80. *České dráhy* teigia, kad šis klausimas yra per ankstyvas ir hipotetinis, nes iki šiol Čekijos nacionaliniai teismai nėra pareiškę nuomonės tuo klausimu, ar dokumentai, dėl kurių pateiktas prašymas juos atskleisti, buvo specialiai parengti Čekijos konkurencijos institucijos, ar Komisijos vykdomai procedūrai.

81. Šiuo aspektu reikia priminti, kad su Sąjungos teise susijusiems klausimams taikoma reikšmingumo prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus.

82. Nuo Teisingumo Teismo atsakymo į minėtą klausimą priklausys, ar bus nustatyti įrodymai, kurie patenka į baltąjį sąrašą ir kurie atitinkamu atveju galės būti atskleisti, nepaisant to, kad Čekijos konkurencijos institucija neužbaigė savo bylos nagrinėjimo. Tai reiškia, kad antrasis prejudicinis klausimas yra priimtinas.

b) Dėl esmės

83. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies a punktą į pilkąjį sąrašą patenka ne visa informacija, *pateikta* šios bylos nagrinėjimo tikslais, kaip išplaukia iš šių direktyvų perkeliančių Čekijos nuostatų formuluotės, o tik informacija, *parengta specialiai* konkurencijos institucijos nagrinėjimui bylai.

³⁵ Žr. šios išvados 77 punktą.

84. Iš tiesų iš Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies a punkto formuluotės, siejamos su jos 25 konstatuojamąja dalimi³⁶, matyti, kad pagal pirmąją nuostatą suteikiama laikina apsauga yra susijusi ne su visa informacija, kuri buvo specialiai pateikta savo noru arba konkurencijos institucijos prašymu tokios bylos tikslais, o tik su informacija, *specialiai parengta* šio institucijos nagrinėjamai bylai.

85. Tokį pažodinio aiškinimo rezultatą patvirtina argumentai, išplaukiantys iš sisteminio aiškinimo.

86. Pirmiausia Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 9 dalyje, susijusioje su baltajam sąrašui priskirtiniais įrodymais, nustatyta, kad įrodymus, kurie yra konkurencijos institucijos byloje ir kurie nepriklauso pilkajam ir juodajam sąrašams, gali bet kuriuo metu būti nurodyta atskleisti nagrinėjant ieškinį dėl žalos atlyginimo. Be to, šios direktyvos 28 konstatuojamojoje dalyje, kurioje patikslinamas šios nuostatos norminis turinys, vartojami žodžiai „įrodym[ai], egzistuojan[tys] nepriklausomai nuo konkurencijos institucijos nagrinėjamos bylos („jau egzistuojanti informacija“)“, kalbant apie kitus įrodymus, nei nurodyti minėtos direktyvos 6 straipsnio 5 ir 6 dalyse. Taigi tai yra bet kokie įrodymai, kurių atskleidimas nėra automatiškai draudžiamas pagal tą pačią direktyvą dėl to, kad jie priklauso pilkajam ar juodajam sąrašams, nes egzistuoja interesas, susijęs su konkurencijos teisės įgyvendinimu viešojoje srityje. Galiausiai tos pačios direktyvos 2 straipsnio 17 punkte „jau egzistuojanti informacija“ apibrėžta kaip „įrodymai, kurie egzistuoja nepriklausomai nuo konkurencijos institucijos nagrinėjamos bylos, neatsižvelgiant į tai, ar tokia informacija yra konkurencijos institucijos byloje“. Iš šios apibrėžties, ypač iš jos paskutinės dalies, matyti, kad tokioje byloje esantys įrodymai taip pat gali patekti į baltąjį sąrašą³⁷. Visų pirma informacija, kurią proceso šalis privalo parengti ir saugoti (arba parengia ir saugo) pagal kitus teisės aktus ir nepriklausomai nuo konkurencijos teisės pažeidimo bylos, yra *par excellence* jau egzistuojanti informacija, kurią nacionaliniai teismai iš esmės gali bet kada nurodyti atskleisti.

87. Antra, atspindint mintį, pirma, kad į pilkąjį ir juodąjį sąrašus patenkantiems įrodymams suteikiama apsauga turėtų būti taikoma tik tuomet, jei tokia apsauga iš tikrųjų yra būtina ir todėl yra tinkama atsižvelgiant į Direktyvos 2014/104 tikslus, ir, antra, kad reikėtų suteikti pakankamai plačias galimybes susipažinti su įrodymais, šios direktyvos 6 straipsnio 8 dalyje numatyta, jog tuo atveju, kai tik tam tikros prašomų įrodymų dalys priskirtinos juodajam sąrašui („[taikoma] 6 dalis“), likusios jų dalys, priklausomai nuo to, kokiai kategorijai jos priklauso, atskleidžiamos laikantis atitinkamų minėtos direktyvos 8 straipsnio dalių³⁸.

³⁶ Direktyvos 2014/104 25 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad pilkajam sąrašui priskirtiniais įrodymais, be kita ko, laikoma „informacij[a], kurią parengė konkurencijos institucija[,] nagrinėdama bylą siekiant užtikrinti Sąjungos arba nacionalinės konkurencijos teisės vykdymą ir kuri buvo išsiųsta to proceso šalims (pavyzdžiui, prieštaravimo pareiškimą), arba informacij[a], kurią parengė to proceso šalis (pavyzdžiui, atsakymai į konkurencijos institucijos prašymus pateikti informaciją ar liudytojų pareiškimai)“.

³⁷ Tai patvirtina Direktyvos 2014/104 7 straipsnio 3 dalis, kurioje daroma nuoroda į atvejį, kai „fizinis arba juridinis asmuo gavo įrodymų vien tik pasinaudojęs galimybe susipažinti su konkurencijos institucijos byla ir š[ie] įrodym[ai] [nepatenka į pilkąjį ar juodąjį sąrašą]“.

³⁸ Šis požiūris taip pat atspindi Direktyvos 2014/104 26 ir 27 konstatuojamosiose dalyse. Iš tiesų šios direktyvos 26 konstatuojamosios dalies paskutiniame sakinyje nurodyta, jog „[s]iekiant užtikrinti, kad šia [juodajam sąrašui priskirtinų] įrodymų atskleidimo išimtimi nebūtų nederamai kliudoma nukentėjusių šalių teisei į kompensaciją, ji turėtų būti taikoma tik tiems savanoriškiems pareiškimams pagal baudų neskyrimo programą ir susitarimo pareiškimams, kuriais pateikiami įrodymai prieš save“. Be to, minėtos direktyvos 27 konstatuojamosios dalies paskutiniame sakinyje pabrėžta, kad „[v]isą [to juodojo sąrašo] ribas viršijantį turinį laikantis atitinkamų sąlygų turėtų būti galima atskleisti“. Pilkajam sąrašui priskirtini įrodymai faktiškai nepatenka į juodąjį sąrašą. Galimybė prašyti jų atskleidimo, kaip ir baltajam sąrašui priskirtinų įrodymų atskleidimo, yra dalis garantijos, kuria siekiama, kaip teigiama tos pačios direktyvos 27 konstatuojamosios dalies pirmame sakinyje, kad „nukentėjusiosios šalys turėtų pakankamai kitų alternatyvių priemonių susipažinti su svarbiais įrodymais, kurių reikia jų ieškiniams dėl žalos atlyginimo parengti“. Šiuo klausimu dėl Komisijos sprendimų ir juose pateiktos faktinės informacijos apie pažeidimą paskelbimo taip pat žr. mano išvadą byloje *Evonik Degussa / Komisija* (C-162/15 P, EU:C:2016:587, 204 ir 205 punktai).

88. Pagal Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 8 dalį valstybėms narėms leidžiama nustatyti taisykles, pagal kurias būtų atskleidžiama daugiau įrodymų, jei tai nedaro poveikio šio straipsnio 4 ir 7 dalims ir šios direktyvos 6 straipsniui.

89. Darytina išvada, kad nors Direktyvos 2014/104 5 straipsnis iš esmės grindžiamas minimaliu derinimu, jos 6 straipsniu atliktas suderinimas yra išsamus. Todėl, pirma, perkeltiant šią direktyvą valstybėms narėms neleidžiama patikslinti sąlygų, pagal kurias įrodymai turi būti priskirti prie pilkojo, juodojo arba baltojo sąrašų („nedarant poveikio <...> 6 straipsniui“)³⁹. Antra, pakartojant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo žodžius, leidimas valstybėms narėms išplėsti į pilkąjį sąrašą patenkančios informacijos ribas, mano nuomone, lemtų labiau ribotą įrodymų atskleidimą, o tai prieštarautų minėtos direktyvos 5 straipsnio 8 dalies logikai.

90. Taigi Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 8 dalis, 6 straipsnio 5 dalies a punktas ir 9 dalis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis pagal šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalį laikinai apribojamas ne tik konkurencijos institucijos nagrinėjami bylai specialiai „parengtos“ informacijos atskleidimas, bet ir visos informacijos, „pateiktos“ šios bylos nagrinėjimo tikslais, atskleidimas.

91. Išsamumo sumetimais reikia priminti, kad taikydami nacionalinės teisės aktus, kuriuose vartojamos tokios pačios sąvokos kaip direktyvoje arba nuo jų besiskiriančios sąvokos, nacionaliniai teismai turi aiškinti šiuos teisės aktus kuo labiau atsižvelgdami į atitinkamos direktyvos tekstą ir tikslą, kad būtų pasiektas direktyvoje numatytas rezultatas⁴⁰.

4. Dėl ketvirtojo prejudicinio klausimo

a) Prejudicinio klausimo performulavimas

92. Ketvirtuoju prejudiciniu klausimu, kurį siūlau performuluoti dėl pirmesniuose punktuose nurodytų priežasčių, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalies a punktu, turi būti aiškinama taip, kad pagal šias nuostatas nacionaliniam teismui nedraudžiama priimti sprendimo dėl įrodymų atskleidimo ir nurodyti juos sekvestruoti, atidedant klausimo, ar šiuose įrodymuose yra „informacij[a], kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai“, kaip tai suprantama pagal pastarąją nuostatą, nagrinėjimą iki tol, kol šis teismas turės galimybę susipažinti su šiais įrodymais.

93. Nors ketvirtojo klausimo formuluotėje kalbama apie Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalį perkeliančios nacionalinės teisės nuostatos taikymą pagal analogiją įrodymams, kurie gali patekti į pilkąjį sąrašą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad šiuo klausimu jis iš esmės siekia sužinoti, ar teismas gali nurodyti atskleisti įrodymus, kuriems taikoma šios direktyvos 5 straipsnio 1 dalis, siekdamas įvertinti, ar šiuose įrodymuose yra „informacij[a], kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai“, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 6 straipsnio 5 dalies a punktą.

³⁹ Taip pat žr. Direktyvos 2014/104 21 konstatuojamąją dalį, pagal kurią, „kad Komisija ir nacionalinės konkurencijos institucijos veiksmingai ir nuosekliai taikytų SESV 101 ir 102 straipsnius, reikia visoje Sąjungoje užtikrinti bendrą požiūrį į įrodymų, kurie įtraukti į konkurencijos institucijos bylą, atskleidimą“.

⁴⁰ Šiuo klausimu žr. 2012 m. sausio 24 d. Sprendimą *Dominguez* (C-282/10, EU:C:2012:33, 24 punktas).

94. Be to, šiame klausime iškelta teisinė problema išplaukia iš 2019 m. lapkričio 29 d. nutarties. Šiuo aspektu pažymėtina, kad šio teismo patvirtintos priemonės nevisiškai atitinka Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalyje numatytą mechanizmą⁴¹. Iš tiesų šioje nuostatoje numatytas įrodymų, kurie gali būti priskirti „juodajam sąrašui“, turinio išankstinio patikrinimo mechanizmas. Pagal minėtą nuostatą ieškovas gali pateikti pagrįstą prašymą dėl nacionalinio teismo susipažinimo su tokiais įrodymais tik tam, kad šis teismas įsitikintų, jog dėl jų turinio jie laikytini patenkančiais į juodąjį sąrašą. Tačiau šiuo atveju ieškovo prašymo nebuvo pateikta. Be to, nurodymas atskleisti įrodymus buvo duotas tuo pat metu, kai buvo patvirtintos priemonės, leidžiančios patikrinti, ar šie įrodymai apima informaciją, esančią pilkajame sąrašė.

95. Šiomis aplinkybėmis, siekiant naudingai atsakyti į ketvirtąjį prejudicinį klausimą, nesvarbu, ar Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalies taikymas pagal analogiją būtų leidžiamas, ar neleidžiamas pagal šią direktyvą, kiek tai susiję su įrodymais, kurie gali būti priskirti pilkajam sąrašui. Tačiau minėtą direktyvą svarbu išaiškinti tam, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galėtų nustatyti, ar antrosios instancijos teismo požiūris atitinka tą pačią direktyvą. Taigi šį klausimą reikia performuluoti taip, kaip nurodyta šios išvados 92 punkte.

96. Atsižvelgiant į šį performulavimą, reikia atmesti *České dráhy* argumentą, pagal kurį ketvirtasis prejudicinis klausimas yra hipotetinis, nes pirmosios ir antrosios instancijų teismai netaikė, nors ir pagal analogiją, nacionalinės teisės nuostatos, kuria perkelta Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalis.

b) Vertinimas

97. Pirmiausia tenka pažymėti, kad pradiniam Direktyvos 2014/104 pasiūlyme nebuvo numatyta išankstinio patikrinimo mechanizmo, kaip antai numatyto šios direktyvos 6 straipsnio 7 dalyje. Atrodo, kad šio mechanizmo ištakos – Parlamento teisėkūros rezoliucijos projekte svarstytas pakeitimas. Tačiau, skirtingai nuo to, kas įtvirtinta minėtoje direktyvoje, atrodo, kad šiuo pakeitimu buvo siekiama leisti nacionaliniams teismams susipažinti su konkurencijos institucijos bylos medžiagoje esančiais įrodymais ir juos išanalizuoti. Šis leidimas buvo susijęs ne tik su įrodymais, kurie gali būti priskirti juodajam sąrašui, bet ir su įrodymais, kurie gali būti priskirti pilkajam sąrašui⁴².

98. Taigi reikėtų kelti klausimą, ar tai, kad Direktyvoje 2014/104 nėra numatyta tokio leidimo, kiek tai susiję su įrodymais, kurie gali būti priskirti pilkajam sąrašui, automatiškai reiškia, kad antrosios instancijos teismo požiūris neatitinka Sąjungos teisės. Todėl reikia atsižvelgti į suderinimo rūšį, kuria grindžiamas šios direktyvos 6 straipsnis, ir į įgaliojimus, kuriuos minėta direktyva suteikia nacionaliniams teismams, kiek tai susiję su galimybe susipažinti su konkurencijos institucijos bylos medžiagoje esančiais įrodymais.

⁴¹ Be to, *České dráhy* teigia, kad 2019 m. lapkričio 29 d. nutartyje antrosios instancijos teismas nesirėmė nacionaline nuostata, kuria perkelta Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalis, o Komisija šiuo klausimu nurodo, kad šis teismas toje nutartyje rėmėsi nacionaline nuostata, kuria perkelta šios direktyvos 5 straipsnio 3 dalis.

⁴² Pagal šį projektą nacionaliniai teismai, nagrinėjantys prašymą atskleisti įrodymus, esančius konkurencijos institucijos bylos medžiagoje, kuri paprastai negali būti atskleista, galėtų „susipažinti su tokiu dokumentu ir jį išnagrinėti“.

1) Suderinimo rūšis

99. Direktyvos 2014/104 6 straipsnis grindžiamas išsamiu suderinimu⁴³. Dėl įrodymų, kurie gali būti priskirti pilkajam sąrašui, Sąjungos teisės aktų leidėjas nenumatė išankstinio patikrinimo mechanizmo, kaip antai numatyto šios direktyvos 6 straipsnio 7 dalyje. Tačiau primenu, kad nagrinėjamu atveju nekalbama apie šios nuostatos taikymą pagal analogiją ir (arba) šios nuostatos taikymo išplėtimą tokiems įrodymams.

100. Siekiant nustatyti, ar išsamus suderinimas užkerta kelią tokiam požiūriui, kurį taikė antrosios instancijos teismas, nepakanka pasiremti Direktyvos 2014/104 6 straipsnio tekstu. Mano nuomone, siekiant apibrėžti išsamų suderinimą, kurį Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė įgyvendinti šia nuostata, taip pat reikia atsižvelgti į jos kontekstą ir į priežastis, paskatinusias Sąjungos teisės aktų leidėją išsamiai suderinti sritis, kurioms taikoma minėta nuostata.

101. Pagal Direktyvos 2014/104 21 konstatuojamąją dalį, „kad Komisija ir nacionalinės konkurencijos institucijos veiksmingai ir nuosekliai taikytų SESV 101 ir 102 straipsnius, reikia visoje Sąjungoje užtikrinti bendrą požiūrį į įrodymų, kurie įtraukti į konkurencijos institucijos bylą, atskleidimą“ ir „[a]tskleidžiant įrodymus neturėtų būti nederamai trukdoma konkurencijos institucijai veiksmingai užtikrinti konkurencijos teisės vykdymą“. Darytina išvada, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas atliko išsamų suderinimą iš esmės tam, kad būtų užtikrinti konkurencijos teisės įgyvendinimo viešojoje srityje interesai.

102. Pagal Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 4 dalies c punktą „būtinyb[ė] užtikrinti konkurencijos teisės viešojo vykdymo užtikrinimo veiksmingumą“ taip pat yra vienas iš veiksnių, į kuriuos nacionaliniai teismai turi atsižvelgti, vertindami nurodymo atskleisti konkurencijos institucijos byloje esančius įrodymus proporcingumą. Taigi užtikrinimas, kad tokioje byloje esančių įrodymų atskleidimas nepakenktų konkurencijos institucijų vykdomų procedūrų veiksmingumui, yra bendra įstatymų leidėjų ir nacionalinių teismų, turinčių jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl žalos atlyginimo, pareiga.

103. Vadovaujantis šia logika, jei nacionalinis teismas taip pat turi atsižvelgti į šią būtinybę, priimdamas sprendimą dėl konkurencijos institucijos byloje esančių įrodymų atskleidimo, negalima atmesti galimybės, kad, nepaisant šio suderinimo, valstybė narė gali patikslinti ir (arba) detalizuoti tam tikrus aspektus, susijusius su sritimis, kurioms taikoma ši nuostata. Mano nuomone, požiūris, kurio šioje byloje laikosi antrosios instancijos teismas, susijęs su vienu iš šių aspektų.

104. Be to, išsamiai suderindamas Direktyvos 2014/104 6 straipsnyje reglamentuojamas sritis Sąjungos teisės aktų leidėjas atsižvelgė į asmenų, kurie teigia esą nukentėję nuo pažeidimų, interesus ir į konkurencijos teisės įgyvendinimo privačioje srityje veiksmingumą. Iš tiesų ši nuostata yra palanki tam, kad būtų atskleista pakankamai daug konkurencijos institucijos byloje esančių įrodymų, kurie nepatenka į pilkąjį ir juodąjį sąrašus⁴⁴. Taigi antrosios instancijos teismo požiūris šioje byloje, kiek jis palankus baltajam sąrašui priskirtinų įrodymų atskleidimui, atitiko šią logiką.

105. Aiškumo sumetimais reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalį valstybės narės įpareigojamos suteikti procesinę teisę „ieškovui“, kuris, kai remiamasi išimtimi pagal šios direktyvos 6 straipsnio 6 dalį, gali kreiptis į nacionalinį teismą, prašydamas, kad šis

⁴³ Žr. šios išvados 89 punktą.

⁴⁴ Žr. šios išvados 87–89 punktus.

susipažintų su įrodymais, siekiant patikrinti, ar dėl jų turinio jie pašalinami iš juodojo sąrašo⁴⁵. Tačiau šioje byloje antrosios instancijos teismo pasirinktas požiūris nėra pagrįstas teisės, kuria subjektai gali sistemingai remtis nagrinėjant bylas dėl žalos atlyginimo, egzistavimu. Nagrinėjamu atveju tai buvo specialus šio teismo įsikišimas, atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes ir tikriausiai siekiant užtikrinti galimybę susipažinti su baltajam sąrašui priskirtiniais įrodymais. Taigi pritariu Komisijos nuomonei, kad vadovaujantis minėta direktyva atskirais atvejais pagal nacionalinę teisę galima taikyti tokį požiūrį, kurio laikosi antrosios instancijos teismas šioje byloje.

106. Kiti *České dráhy* ir Komisijos argumentai, iš esmės susiję su vaidmeniu, kurį atlieka nacionaliniai teismai, kalbant apie konkurencijos institucijos byloje esančių įrodymų atskleidimą, negali paneigti šios išvados.

2) *Būtinybė užtikrinti konkurencijos teisės įgyvendinimo viešojoje srityje veiksmingumą*

107. Be abejo, tiesa, kad požiūris, kurio šioje byloje laikėsi antrosios instancijos teismas, gali sudaryti pernelyg didelę naštą tiek nacionaliniam teismui, tiek asmeniui, kurio prašoma atskleisti įrodymus, taigi atitinkamu atveju – ir atsakovui ar konkurencijos institucijai.

108. Vis dėlto, pirma, proporcingumo patikrinimas apriboja konkurencijos institucijos byloje esančių įrodymų, kurių atskleidimo gali būti prašoma iš proceso šalies, spektrą. Iš tiesų, kiek tai susiję su tokiais įrodymais, šis patikrinimas turi būti atliktas atidžiai, kaip nurodyta Direktyvos 2014/104 23 konstatuojamojoje dalyje. Šioje konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad „neturėtų būti laikoma, kad prašymai atskleisti įrodymus yra proporcingi, kai juose prašoma bendrai atskleisti konkurencijos institucijos byloje esančius dokumentus, susijusius su tam tikra byla ar bendru dokumentų, kuriuos pateikė šalis konkrečios bylos atveju, atskleidimu“.

109. Antra, kaip nurodžiau šios išvados 102 punkte, nacionaliniai teismai, nagrinėdami proporcingumą, atsižvelgia į „būtinybę užtikrinti konkurencijos teisės viešojo vykdymo užtikrinimo veiksmingumą“. Vadovaujantis šia logika, doktrinoje manoma, jog nacionaliniai teismai turi užtikrinti, kad dokumentų atskleidimas nebūtų pernelyg didelė našta konkurencijos institucijoms⁴⁶.

3) *Galimybė patikrinti teiginio, kad prašomi įrodymai patenka į pilkąjį sąrašą, teisingumą*

110. *České dráhy* teigia, kad, nesant išankstinio patikrinimo mechanizmo, kaip antai numatyto Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalyje, nacionaliniam teismui būtų neįmanoma patikrinti, ar yra teisingi šalies, dalyvaujančios byloje dėl ieškinio dėl žalos atlyginimo, teiginiai, kad prašomi įrodymai patenka į juodąjį sąrašą. Tačiau, *České dráhy* nuomone, kitaip yra kalbant apie įrodymus, kurie gali būti priskirti pilkajam sąrašui.

111. Vis dėlto, kalbant apie teiginio, kad prašomi įrodymai patenka į juodąjį sąrašą, autorių, iš Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalies struktūros matyti, kad pagrindinis vaidmuo šiame kontekste suteikiamas konkurencijos institucijoms. Iš tiesų šioje nuostatoje pirmiausia numatyta, kad nacionaliniai teismai gali prašyti kompetentingos konkurencijos institucijos pagalbos. Ir tik

⁴⁵ Žr. Direktyvos 2014/104 27 konstatuojamąją dalį.

⁴⁶ Andersson, H., „The Quest for Evidence – Still an Uphill Battle for Cartel Victims?“, *ES Competition Litigation: Transposition and First Experiences of the New Regime*, Strand, M., Bastidas Venegas, V., Iacovides. M. C. (leid.), Hart Publishing, Oxford, 2019, p. 141.

paskui šioje nuostatoje nurodyta, kad gali būti išklaudyti ir atitinkamų įrodymų autoriai. Tačiau iš direktyvos 6 straipsnio 7 dalies matyti, kad net ir dėl juodojo sąrašo galutinis sprendimas priklauso nacionaliniam teismui⁴⁷.

112. Šiuo klausimu Komisija nurodo, jog atsižvelgiant į tai, kad atsisakymas atskleisti juodajam sąrašui priskirtinus įrodymus yra nuolatinis, žala, kurią sukelia galimas klaidingas atsisakymas nurodyti atskleisti tokius įrodymus, yra daug didesnė nei žala, kurią sukelia atsisakymas nurodyti atskleisti į pilkąjį sąrašą patenkančius įrodymus. Tačiau „klaidingas atsisakymas“, apie kurį kalba Komisija, t. y. nacionalinio teismo atsisakymas, gali įvykti ir atliekant patikrinimą, kurį šis teismas vykdo pagal Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 7 dalyje numatytą išankstinio patikrinimo mechanizmą. Dar svarbiau yra tai, kad pagrindinis šio mechanizmo tikslas yra ne ištaisyti nacionalinių teismų klaidas, bet apriboti riziką, kad asmuo, kurio prašoma atskleisti įrodymus, nepagrįstai atsisakys juos pateikti ir (arba) pareikš nepagrįstą prieštaravimą. Tokį aiškinimą patvirtina šios direktyvos 27 konstatuojamoji dalis, kurioje nurodyta, kad minėtas mechanizmas susijęs su *nacionalinių teismų galimybe susipažinti* su „dokumentais, kurių atveju remiamasi išimtimi“.

113. Taigi manytina, kad net ir į juodąjį sąrašą patenkantys įrodymai saugomi ne nuo nacionalinio teismo, o nuo ieškovo ir trečiųjų šalių. Galutinį sprendimą dėl jų kvalifikavimo kaip „juodajam sąrašui priskirtinų įrodymų“ priima nacionalinis teismas. *A fortiori* įrodymai, kurių atskleidimas iš principo mažiau kenkia viešosios srities interesui, t. y. į pilkąjį sąrašą patenkantys įrodymai, nebūtinai turi būti griežčiau saugomi nuo šio nacionalinio teismo galimybės su jais susipažinti.

114. Nagrinėjamu atveju Čekijos konkurencijos institucija nesutiko, kad *České dráhy* atskleistų įrodymus, kuriuos ši institucija „turėjo“ per 2012 m. pradėtą administracinę procedūrą, ir „kitus ieškovo prašomus dokumentus“, nes jie sudaro „nuoseklų dokumentų rinkinį ir jų atskleidimas galėtų sumažinti persekiojimo už konkurencijos teisės pažeidimus politikos veiksmingumą“⁴⁸.

115. Vis dėlto tam, kad įrodymams būtų galima taikyti laikiną apsaugą dėl jų patekimo į pilkąjį sąrašą, jie turi atitikti Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 3 dalyje pateiktas apibrėžtis. Kalbant apie prašymą, kuriame pagrįstai išsamiai išdėstyti prašomi įrodymai⁴⁹, pažymėtina, kad atsisakymas ir (arba) prieštaravimas, kiek tai susiję su atitinkamų įrodymų atskleidimu, negali būti suformuluotas „apskritai“ ir būti grindžiamas bendru argumentu, kad jų atskleidimas galėtų sumažinti persekiojimo už pažeidimus politikos veiksmingumą.

116. Iš tiesų, įrodymų, kuriems netaikytinos šios apibrėžtys, t. y. įrodymų, kurie patenka į baltąjį sąrašą, atžvilgiu nacionalinis teismas turi pats atlikti nagrinėjimą, per kurį jis atsižvelgia į būtinybę užtikrinti konkurencijos teisės įgyvendinimo viešojoje srityje veiksmingumą⁵⁰. Asmuo, kurio prašoma atskleisti įrodymus, negali atlikti tokio patikrinimo, kuris pakeistų nacionalinio teismo nagrinėjimą. Vadovaujantis šia logika, atsižvelgiant į būtinybę ištaisyti informacijos asimetriją ir užtikrinti konkurencijos teisės įgyvendinimo privačioje srityje veiksmingumą – šia būtinybe grindžiama Direktyva 2014/104, neatrodo, jog pagal šią direktyvą būtų draudžiama, kad nacionalinis teismas pagal nacionalines procesines nuostatas turėtų priemonę, leidžiančią ištaisyti

⁴⁷ Šiuo klausimu žr. Chirita, A. D., „The Disclosure of Evidence Under the „Antitrust Damages“ Directive 2014/104/ES“, *ES Competition and State Aid Rules: Public and Private Enforcement*, Tomljenović, V., Bodiřoga-Vukobrat, N., Butorac Malnar, V., Kunda, I. (leid.), Springer, Berlin, 2017, p. 156.

⁴⁸ Žr. šios išvados 18 punktą.

⁴⁹ Žr. šios išvados 108 punktą.

⁵⁰ Žr. šios išvados 102 punktą.

pernelyg didelį rėmimąsi minėtos direktyvos 6 straipsnio 5 dalyje numatyta išimtimi. Tokia procesinė priemonė sustiprina SESV 101 ir 102 straipsnių veiksmingumą ir padeda veiksmingai įgyvendinti konkurencijos teisę privačioje srityje.

117. Šiomis aplinkybėmis Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalies a punktu, turi būti aiškinama taip, kad pagal šias nuostatas nacionaliniam teismui nedraudžiama priimti sprendimo dėl įrodymų atskleidimo ir nurodyti juos sekvestruoti, atidedant klausimo, ar šiuose įrodymuose yra „informacij[a], kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai“, kaip tai suprantama pagal antrąją iš šių nuostatų, nagrinėjimą iki to laiko, kai šis teismas turės galimybę susipažinti su šiais įrodymais.

5. Dėl penktojo prejudicinio klausimo

118. Penktuoju klausimu, kuris užduotas tam atvejui, jei į ketvirtąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar prieš patikrindamas, ar įrodymai, kuriuos nurodyta atkleisti, patenka į Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies a punkto taikymo sritį, nacionalinis teismas gali atsisakyti leisti ieškovui ir kitoms šalims susipažinti su šiais įrodymais, remdamasis šios direktyvos 5 straipsnio 4 dalimi.

119. Nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro nuorodą į Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 4 dalį, man neatrodo, kad šios nuostatos išaiškinimas būtinas siekiant pateikti naudingą atsakymą. Iš tiesų šios direktyvos 5 straipsnio 4 dalis susijusi su priemonėmis, kurių imtasi siekiant apsaugoti konfidencialią informaciją, procedūros šalies arba trečiosios šalies interesais, t. y. „privačiais interesais“, o minėtos direktyvos 6 straipsnio 5 dalis susijusi su būtinybe apsaugoti viešosios srities interesą įgyvendinant konkurencijos teisę, t. y. „viešąjį interesą“. Kad ir kaip būtų, siekiant naudingai atsakyti į penktąjį prejudicinį klausimą, pakanka išsiaiškinti šią antrąją nuostatą.

120. Iš tiesų pagal Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies a punktą nacionaliniai teismai ne tik turi teisę, kaip daroma prielaida penktajame klausime („teismo taikomos veiksmingos konfidencialios informacijos apsaugos priemonės gali <...>“)⁵¹, bet ir privalo užtikrinti, kad kita proceso šalis konkurencijos institucijos pradėtos bylos nagrinėjimo metu neturėtų galimybės susipažinti su „informacij[a], kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai [šiai bylai]“. Vadovaujantis šia logika, jei nacionalinis teismas nurodo atkleisti galimai pilkajam sąrašui priskirtinus įrodymus, siekdamas patikrinti, ar jie patenka į šį sąrašą, šis teismas turi užtikrinti, kad kita proceso šalis negalėtų susipažinti su šiais įrodymais, jeigu jie patenka į baltąjį sąrašą, kol jis nebaigė šio patikrinimo, arba, jeigu jie patenka į pilkąjį sąrašą, kol kompetentinga konkurencijos institucija neužbaigė savo bylos nagrinėjimo.

121. Taigi Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad, kai nacionalinis teismas atideda klausimo, ar prašomuose atskleisti įrodymuose yra „informacij[a], kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai“, nagrinėjimą, šis teismas turi užtikrinti, kad kita proceso šalis negalėtų susipažinti su tokiais įrodymais, jeigu jie patenka į baltąjį sąrašą, kol jis nebaigė šio patikrinimo, arba, jeigu jie patenka į pilkąjį sąrašą, kol kompetentinga konkurencijos institucija neužbaigė savo bylos nagrinėjimo.

⁵¹ Kursyvu išskirta mano.

VI. Išvada

122. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika) prejudicinius klausimus:

1. 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/104/ES dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo, 5 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nacionaliniam teismui nedraudžiama nurodyti atskleisti įrodymus nacionalinės bylos, susijusios su ieškiniu dėl konkurencijos teisės pažeidimu padarytos žalos atlyginimo, tikslais, net jei Europos Komisijoje vyksta su šiuo pažeidimu susijusi procedūra, per kurią siekiama priimti sprendimą pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo III skyrių ir dėl kurios buvo sustabdytas šios nacionalinės bylos nagrinėjimas.
2. Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 8 dalis, 6 straipsnio 5 dalies a punktas ir 9 dalis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis pagal šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalį laikinai apribojamas visos konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai „pateiktos“ informacijos atskleidimas, o ne tik šios bylos nagrinėjimo tikslais specialiai „parengtos“ informacijos atskleidimas.
3. Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad nacionalinės konkurencijos institucijos bylos nagrinėjimo sustabdymas dėl to, kad Komisija pradėjo procedūrą pagal Reglamento Nr. 1/2003 III skyrių, negali būti laikomas nacionalinės konkurencijos institucijos bylos nagrinėjimo užbaigimu, „priim[ant] sprendimą ar kitokiū būdu“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
4. Direktyvos 2014/104 5 straipsnio 1 dalis, siejama su šios direktyvos 6 straipsnio 5 dalies a punktu, turi būti aiškinama taip, kad pagal šias nuostatas nacionaliniam teismui nedraudžiama priimti sprendimo dėl įrodymų atskleidimo ir nurodyti juos sekvustruoti, atidedant klausimo, ar šiuose įrodymuose yra „informacij[a], kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai“, kaip tai suprantama pagal antrąją iš šių nuostatų, nagrinėjimą iki to laiko, kai šis teismas turės galimybę susipažinti su šiais įrodymais.
5. Direktyvos 2014/104 6 straipsnio 5 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad, kai nacionalinis teismas atideda klausimo, ar prašomuose atskleisti įrodymuose yra „informacij[a], kurią parengė fizinis arba juridinis asmuo specialiai konkurencijos institucijos nagrinėjamai bylai“, nagrinėjimą, šis teismas turi užtikrinti, kad kita proceso šalis negalėtų susipažinti su tokiais įrodymais, jeigu jie patenka į baltąjį sąrašą, kol jis nebaigė šio patikrinimo, arba, jeigu jie patenka į pilkąjį sąrašą, kol kompetentinga konkurencijos institucija neužbaigė savo bylos nagrinėjimo.